

Banernes biler

Af Ole Gold

Bog anmeldelse af Jørgen Kjær

Der findes stadig niches eller områder af vores transporthistorie, der endnu ikke er udforsket eller beskrevet for offentligheden. Et af dem er de lastbiler og fragtbiler, der var tilknyttet de forskellige jernbaner lige fra privatbaner til Statsbaner. Et område der i en årrække havde stor betydning. Det har Ole Gold, der også står bag en række andre bøger om bushistorie, nu taget fat på.

Om danske jernbaners rutebiler er der efterhånden skrevet en del. Men banernes øvrige landevejskøretøjer har ikke været genstand for nogen særlig opmærksomhed.

-Det prøver vi at råde bod på med denne bog, hvor vi prøver at kombinere jernbanehistorie med bilhistorie, fortæller forfatteren. De danske jernbaner begyndte i 1920'erne for alvor at blive truet af konkurrencen fra bilerne. Mange jernbaner tog konkurrencen op ved at gå ind i bildrift. Enten ved selv at drive fragtruter eller ved at etablere udkørsel af gods fra stationerne. I nogle tilfælde anskaffede banerne selv biler til opgaverne, mens de i andre tilfælde indgik aftaler med vognmænd om opgaven. DSB begyndte for alvor at transportere gods med lastbil i slutningen af 1940'erne. Helt naturligt fulgte banernes bilpark med udviklingen i takt med, at der kom nye biler på markedet.

Senere kom andre typer af biler til, for eksempel biler til vedligeholdelse af jernbanernes anlæg, bygninger med videre.

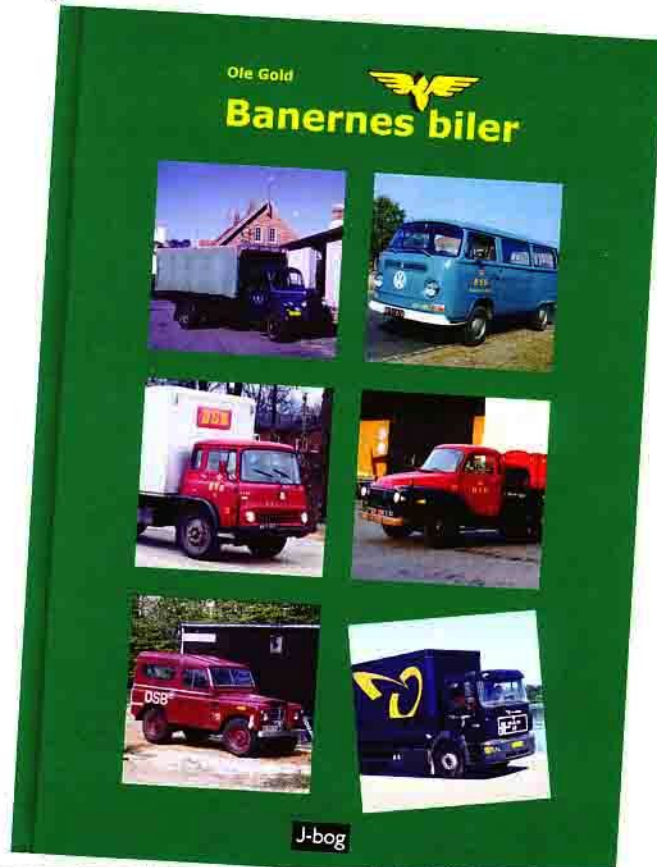
-Bogen er ud over det jernbanehistoriske element, også en beskrivelse af udviklingen af de mindre lastbiler i Danmark. Hovedvægten er lagt på at vise billeder, men lidt tekst har også sneget sig ind. Biltyperne er "ganske almindelige biler", som vi husker dem fra gadebilledet, fortæller Ole Gold.

Banejede lastbiler til godstransport forsvandt op mod årtusindeskiftet. Først ophørte privatbanernes kørsel med lastbiler i 1990'erne, og i år 2000 ophørte DSB med transport af stykgods. "Banernes Biler" består nu af tjenestekøretøjer til serviceopgaver, vedligeholdelse og lignende.

Bogen kan anbefales til lastbilinteresserede, bilinteresserede, jernbaneinteresserede eller har man blot en smule transportinteresse eller historieinteresse.

Tak til Ole Gold og forlaget for at der stadig er nogen, der vil udgive litteratur i analog form. Det er vi mange, der sætter pris på. Og så endda med et så interessant emne!!

Den ny bog i stort format og stift bind på 116 sider, og med cirka 400 illustrationer, hvoraf en del er i farver koster 298.00 og kan købes på Forlaget J-Bog eller i boghandelen.



I 1955 blev persontrafikken indstillet på strækningen Skjern-Videbæk, og banen blev efterfølgende afkortet, så man undgik en overkørsel på hovedvejen (15) mellem Herring og Ringkøbing. Her ses en enlig DSB-påhængsvogn til stykgods ved rutebilstationen i Videbæk omkring 1956. (Foto: Sylvest Jensen/Det Kgl. Bibliotek)



Lyngby-Nærum Jernbane (LNI) havde tidligt aftale med en privat vognmand om udkørsel af gods fra Lyngby. I 1946 overtog banen selv kørslen. Her er en Bedford A i banens karakteristiske solfarve ved leveringen i 1950'erne. (Arkivfoto Danmarks Motorhistoriske Arkiv)



De danske privatbaner har tradition for at hjælpe hinanden. Her har Det Østsjællandske Jernbaneselskab (OSJS) udlånt sin Bedford O-lastbil til Næstved-Præsto-Mernbanen. Præsto 1960. (Foto: Helge Mortensen/Arkiv Søren Jørgensen)